

KLIAMAAKSJON: Besteforeldrenes klimaaksjon deler ut materiell i regnværet på Stokmarknes. I framtiden vil regnskyllene i Vesterålen bli stadig kraftigere.

FOTO: Christine Nevervik

– Den viktigste saken vi har

VESTERÅLEN: I framtida vil det bli mye mer og kraftigere regnbyger i alle kommunene i Vesterålen. Og nå kommer snart restene etter orkanen «Ida».

Christine Nevervik
christine@blv.no

I flere av kommunene i regionen skal det bli særdeles vått de neste dagene. Etter at den tropiske orkanen Ida har herjet seg ferdig i USA, er restene etter stormen nå på vei over havet og vil treffe Trøndelag og Nordland denne uka.

Etter at EUs klimapanel slapp sin siste rapport 31. august, har klimasaken blitt en av de hesteste samtaleemnene i årets valg.

Konsekvenser

I flere land vekker stadig mer ekstremt vær bekymring.

– Nå kan man selvsagt ikke relatere en enkelt orkan til endringer i klimaet. Men det vi ser er at det i snitt vil komme mer

av denne typen vær, sier klimaforsker hos Meteorologisk institutt, Helga Therese Tilley Tajet.

NRK publiserte i 2020 en sak der leserne selv kan søke opp og lese om klimaendringene i sin egen kommune. Hvis vi bruker eksempelet Bø kommune i Vesterålen, så viser NRK-prognosene at temperaturen i kommunen vil ha steget med 2,8 grader de neste 80 årene. Det blir 20 flere dager med regn, og 50 prosent mer styrtregn. Kraftig stormflo, som tidligere har truffet hvert 200. år, vil komme en gang i året, mens skisesongen vil halveres, for å nevne noe.

Lignende konsekvenser vil ramme de andre kommunene i nord. Vel å merke hvis klimaendringene blir moderate.

– De nærmeste årene er det beregnet av gjennomsnittlig nedbør i Norge vil øke med 10-20 prosent. Det gjelder også for Nord-Norge. Men det er også helt avhengig av hvilke utslipp vi får. Blir utslippene store, vil nedbøren øke. Men lykkes man i å kutte utslippene, vil vi se mindre konsekvenser, sier Helga Therese Tilley Tajet.

Mer regn

Styrtregn og overvann er allerede et problem i mange kommuner.

– Det er viktig at kommunene tilpasser seg dette, så man kan ta unna vannet og det ikke blir skader på for eksempel bygninger. Det vil også bli større fare for ras og flomhendelser når vi får mer kraftig nedbør, for eksempel leire, jord og sørpeskred, sier klimaforskeren.

Og nå kommer altså restene av «Ida» inn mot Norge. Er det også noe vi vil se mer av?

– Ja, vi vil være utsatt for de lavtrykkene. Men akkurat hvor de kommer til å treffe i framtiden er også vanskelig å spå.

Og problemet er ikke nødvendigvis at lavtrykkene blir flere, men at de har med seg mer vann.

– Når det blir varmere, får vi mer fuktighet i atmosfæren. Så her i Norge kommer vi til å være utsatt for de lavtrykkene som kommer inn fra vest og som har med seg mer nedbør enn tidligere, sier Tilley Tajet.

Bekymret

Passende nok, mellom regnskurene på Nanna Withs plass på Stokmarknes, står gjengen fra Besteforeldrenes klimaaksjon.

– Hei, har du barnebarn, spør de et forbigående par.

De to viser seg å være turister som har kommet med Hurtigruten.

– Ja, vi kommer fra Belgia. Der har det vært flere dramatiske hendelser i sommer, så vi er bekymret for klimaet, bekrefter de.

Besteforeldrenes klimaaksjon ble startet i 2006, og har som kampsak å kjempe for levekårene til de kommende generasjonene. Med årets sterke søkelys på klimapolitikk har de hatt en sterk vekst i medlemsmassen.

I Hadsel kommune er det rundt 20 besteforeldre som engasjerer seg. Denne dagen er det Jorunn Fjellanger og Anna og Trond Sætre som har tatt på seg de røde hattene og stilt seg

opp. De synes det er en selvfølge å engasjere seg.

– Vi synes jo det er viktig at barnebarna våre skal ha en god framtid. Dette er jo den viktigste saken akkurat nå.

Valget 2021 har blitt kalt det store klimavalget, etter at EUs rapport sparket valgkampen i en grønn retning.

– Vi tror jo egentlig de fleste er enige i at dette er noe vi ikke kan overse. Men mange vegrer seg kanskje for å prate åpent om det.

– Men vi får bare fortsette med det vi gjør. Det er for viktig til at vi kan la være.

MER VANN: Høy vannstand vil bli vanligere i årene som kommer. Arkivfoto.

FOTO: MARENO LEONHARDSEN